

Darbīgās kopienas apvieno aktīvus cilvēkus

Inga Kaļva-Miņina

Jau sesto gadu British Council pārstāvniecība Latvijā un “Izglītības iniciatīvu centrs” sadarbībā ar Latgales pašvaldībām īsteno iniciatīvu “Darbīgās kopienas Latgalē”, lai atbalstītu aktīvos cilvēkus kopienās, stiprinātu līderus, veicinātu kopienu attīstību un spēju sadarboties kopīga mērķa labā. Tas ir svarīgi, jo tiek veidota saliedēta un pilsoniski aktīva un līdzdalīga sabiedrība, kas ciena viens otru un viens otram uzticas.

29. oktobrī Latgales vēstniecībā GORS tika svinīgi parakstīts saprašanās memorands Latgales kopienu atbalstam. Memorandu parakstīja Lielbritānijas vēstniecības Latvijā, British Council pārstāvniecības Latvijā, biedrības «Izglītības iniciatīvu centrs», Latgales pašvaldību un kopienu pārstāvji, apliecinot kopīgu apņemšanos turpināt stiprināt pilsonisko sabiedrību un veicināt kopienu sadarbību reģionā.

Saprašanās memorandu parakstīja Lielbritānijas vēstniece Latvijā Ketija Līča (Kathy Leach), British Council pārstāvniecības Latvijā vadītāja Zane Matesoviča, «Izglītības iniciatīvu centra» direktore Daiga Zaķe, kopienu aktīvistu un sešu Latgales pašvaldību pārstāvji – Rēzeknes novada domes priekšsēdētājs Guntars Skudra, Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs, Augšdaugavas novada domes priekšsēdētājs Vitālijs Aizbalts, Ludzas novada domes priekšsēdētājs Edgars Mekss, Krāslavas novada domes priekšsēdētājs Gunārs Upenieks un Daugavpils pilsētas Izglītības pārvaldes vadītāja Marina Isupova.

Memoranda mērķis ir nostiprināt pašvaldību, kopienu un citu iesaistīto pušu sadarbību, uzlabot informācijas apmaiņu un nodrošināt «Darbīgo kopienu» modeļa ilgtermiņa attīstību un paplašināšanu Latgales reģionā, veicinot pilsoniskās sabiedrības attīstību.

Pasākuma atklāšanā Lielbritānijas vēstniece Latvijā Ketija Līča pastāstīja, ka jaunajā amatā ir vien divus mēnešus un šī esot viņas pirmā vizīte Latgalē, kuras laikā jau paspējusi izbaudīt izslavēto Latgales viesmīlību. «Šie seši gadi un aktīvo kopienu darbība ir pierādījusi, cik ļoti daudz var sasniegt, ja aktīvie iedzīvotāji uzņemas darīt paši. Katra kopiena ir unikāla un ir rūpīgi izpētījusi, kas tad ir svarīgākais viņu cilvēkiem,» teica Ketija Līča.

Reģionālās vizītes laikā Lielbritānijas vēstniece Latvijā apmeklēja trīs «Darbīgo kopienu» resursu centrus – Vārkavā, Priezmalē un Rogovkā. Vārkavā viņa atzinīgi novērtēja atjaunotās muižas teritorijas telpas, kuras tagad var izmantot vietējā kopiena, lai satiktos un apmainītos ar idejām. Priezmalē viņa pārliecinājās, cik cilvēkiem ir svarīgs

vietējais mantojums. Tāpat vēstniece piedalījās priežu skuju ziedes izgatavošanā un atgādināja kopienas centra koordinatorei Sandrai Rakovai, ka pasaulē labi zināmais zīmols «The Body Shop» arī savulaik sākās, vienai sievietei savā virtuvē radot dabai draudzīgus kosmētikas produktus. «Sandra ir lielisks piemērs – sākumā viņa bija aktīva kopienas centra koordinatore, bet tagad ir jaunā amatā – vietējās kopienas pasākumu vadītāja. Cerīgi raugos pašvaldību virzienā, ka viņi atradīs arvien vairāk šādu iespēju, ko piedāvāt aktīviem kopienu cilvēkiem,» uzsvēra Ketija Līča. «Rogovkā, kur kopienu centrs ir līdzās skolai, ir jauki redzēt, kā centrs vieno dažādu paaudžu cilvēkus vienuviet. Ir daudz iespēju, ko ar savu aprikojumu piedāvā centrs, lai iedzīvotāji adītu, šūtu, žāvētu dažādas veltes, ko pēc tam kā dāvanas nodotu citiem iedzīvotājiem,» teica Ketija Līča, uzsverot: «Gribētu izcelt spēku, kas piemīt vietējiem līderiem. Jūs – vietējo kopienu līderi – esat dzinējspēks savām kopienām. Jūs apvienojat savu sirdi, prātu un ļoti lielas organizatoriskās spējas.»

Priežmales kopienas resursu centrs

«Tas ir kā balzams dvēselei, kad redzi – cilvēkiem gribas darboties kopā, nevis sēdēt mājās,» uzskata Priežmales kopienas pasākumu vadītāja Sandra Rakova

Pastāstīt par Priežmales kopienu aicināju vietējās kopienas pasākumu vadītāju SANDRU RAKOVU.

Sarunas sākumā Sandra stāsta par sadarbību ar nu jau bijušās Priežmales pamatskolas, kuras direktore viņa bija, skolēnu vecākiem un citām kaimiņu kopienām, kopīgi īstenojot dažādus projektus. Turpinot stāstīt par īstenotajiem projektiem, viņa uzsver iniciatīvu «Riti raiti, valodiņa, Priezmalē». «Tā kā mūsu apvidū lielākoties dzīvo krievvalodīgi cilvēki, rakstījām projektu par valodas apguvi. Turklāt gribējām parādīt, ka valodu var mācīties arī citādāk – caur tradīcijām, kopdarbošanos, arī internetā,» saka Sandra. «Ja pirmo projektu par valodas apguvi apspriedām tikai skolotāju vidū, tad, plānojot nākamo projektu, jautājām iedzīvotājiem, kas viņiem rūp. Visi izteica savas idejas, kas bija tik daudzveidīgas, – sporta pasākumi, sakārtot

«Par Priežmales atpazīšanas zīmi ir kļuvusi priežu skuju ziede. Kad pie mums atbrauc ciemiņi, vārām šo ziedi kopā, gatavojam dāvaniņām,» stāsta Sandra Rakova

pludmali, dažādi sadraudzības pasākumi. Domājām, kā to visu apvienot, bet izdevās. Uzrakstījām projektu, kurā bija vairākas aktivitātes, – talka, aerobika. Noslēguma pasākumā pie mums ciemojās Vija Kudiņa, vārijām putru, bija ciemiņi no Šķeltovas, Aglonas, Ezerniekiem.»

««Izglītības iniciatīvu centrs» un British Council pārstāvniecība Latvijā, iepazīstot mūs un mūsu kopienu mācību laikā, ierosināja, ka mums būtu lietderīgi izveidot Kopienas resursu centru. Latgalē jau bija vairāki resursu centri, un mūsējais bija desmitais Latgalē,» stāsta Sandra. «Tagad pulcējamies, sanākam kopā, veidojam dāvaniņas dažādiem pasākumiem. Par mūsu atpazīšanas zīmi jau ir kļuvusi priežu skuju ziede. Māksliniece no Aglonas Inta Reča cita projekta laikā mums iemācīja šo ziedi vārt. Tagad, kad pie mums atbrauc ciemiņi, vārām ziedi kopā, gatavojam

dāvaniņām. Man jau ir idejas, ka varētu arī lūpu balzamus izveidot,» saka Sandra, kurai netrūkst radošu ideju. Jāpiebilst, ka priežu skuju ziede ir lietojama veselības uzlabošanai klepus gadījumā, der arī pret odu kodumiem, nobrāzumiem. Cilvēki, kuri to ir lietojuši un atzinuši par labu esam, nāk pie Sandras un jautā, vai ziede ir pieejama vēl.

«Ir prieks, ka iedzīvotāji nāk ar savām idejām. Sanāca sievietes kopā un saka – gribētu padejot, pavigrot. Tā kā strādāju gan bibliotēkā, kultūras namā un arī resursu centrā, man ir liela teritorija, kuru varu piedāvāt. Vajag tikai iesākt kaut ko darīt, un tā mūsu vidū atradās cilvēki, kuri izgājuši mācības savas veselības uzlabošanai un tagad iegūtās zināšanas un prasmes var nodot citiem. Trešdienās mūsu sievietes nāk vingrot, padzer tēju, mums plānos ir arī šūšana, pīrāgu cepšana. Tas ir kā balzams dvēselei, kad redzi – cilvēkiem gribas darboties kopā, nevis sēdēt mājās. Kas mūsu dzīvi var labāku padarīt? Tikai mēs paši,» saka Sandra.

«Īpaši gribu uzsvērt – mums ir ļoti paveicies, ka pagastā dzīvo ārkārtīgi aktīvs, radošs un gaismu nesošs cilvēks – Karina Stīvriņa. Viņa ir mūsu atbalsts visās jomās. Pagājušajā gadā tika slēgta Priežmales pamatskola, un tas bija ļoti liels pārbaudījums mūsu kopienai. Būdami kopā un pārrunājot situāciju, vecāki pieņēma saviem bērniem un ģimenēm vislabākos un pieņemamākos lēmumus. Mums ir liels prieks un pateicība mūsu ģimenēm – neviens nedevās uz pilsētu, visi palika savā pagastā,» saka vietējās kopienas pasākumu vadītāja.

«Sāpe bija arī par skolas ēku, jo zinājām, kā tas bieži notiek citviet Latvijā, – ēka tiek pamesta un pamazām kļūst par drupām. Tāpēc esam ļoti pateicīgi Karinai, kura izlēma pārņemt skolas ēku savā īpašumā. Tagad bijušajā skolā notiek koncerti, pasākumi un lekcijas. Pagaidām ir atjaunota tikai neliela daļa – aktu zāle un gaitenis –, taču ieceres ir lielas, plašas un daudzsološi skaistas, lai arī īstenojamas ar ievērojamiem finanšu ieguldījumiem,» saka Sandra Rakova.

UZZIŅAI. Simpozijā tika prezentēti iniciatīvas «Darbīgās kopienas Latgalē» sasniegtie rezultāti. Kopienu līderu apmācībās līdz šim piedalījušies 240 kopienu līderi, īstenoti trīs kopienu iniciatīvu konkursi, kuros atbalsts piešķirts 32 ideju īstenošanai, un aktivitātēs iesaistījušies vairāk nekā 7000 iedzīvotāju un 425 organizācijas. Īstenotas vairāk nekā 300 kopienu aktivitātes. Latgalē ar vietējo iedzīvotāju un pašvaldību iesaisti izveidoti 11 kopienu resursu centri, kas darbojas Preiļu, Krāslavas, Augšdaugavas, Rēzeknes, Ludzas novadā un Daugavpilī. Kā skaidro tās īstenotāji, inicia-

tīva ir stiprinājusi kopienu sociālo kapitālu un rīcībspēju, veicinājusi izpratni par pilsoniskās līdzdalības jēgu un ietekmi, kā arī attīstījusi sadarbību starp iedzīvotājiem, pašvaldībām un nevalstiskajām organizācijām.

Saprašanās memorands paredz turpmāku kopienu resursu centru darbības un kopienu iniciatīvu atbalsta veicināšanu. Tāpat plānots sekmēt nepieciešamo mehānismu izstrādi, ieviešanu un uzlabošanu, lai nodrošinātu Latgales reģiona kopienu informētību un efektīvāku līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos. ▣

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Darbīgās kopienas apvieno aktīvus cilvēkus» saturu atbild SIA «Vietējā»».

MAF
Mediju atbalsta fonds